

Univerzita Pardubice

Fakulta filozofická

Komparace profesionálního a amatérského hokeje

Markéta Kadlečková

Bakalářská práce

2022

Univerzita Pardubice
Fakulta filozofická
Akademický rok: 2020/2021

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Markéta Kadlečková**
Osobní číslo: **H19255**
Studijní program: **B0314A250013 Sociální a kulturní antropologie**
Téma práce: **Komparace amatérského a profesionálního hokeje**
Zadávající katedra: **Katedra sociální a kulturní antropologie**

Zásady pro vypracování

Studentka se v bakalářské práci zaměří na komparaci profesionálního a amatérského hokeje v Královéhradeckém kraji. Zaměří se zejména na perspektivy amatérských a profesionálních hráčů. Práce bude zaměřena na profesionální hokejový tým Mountfield Hradec Králové a na amatérský hokejový tým HC Tygři. Studentka bude zkoumat především každodennost v odlišném hokejovém prostředí, ambice a motivace jednotlivých hráčů a také jejich postavení v týmu.

Bakalářská práce bude založena na kvalitativních metodách, tj. na polostrukturovaných a nestrukturovaných rozhovorech, a na nezúčastněném pozorování. Dále využije metodu focus group, ohniskovou skupinu. Výzkum bude probíhat především na zimních stadionech v Hradci Králové a v Novém Bydžově a jejich okolí.

Součástí bakalářské práce bude audiovizuální výstup.

Rozsah pracovní zprávy:

Rozsah grafických prací:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

Bourdieu, P. 1998. *Teorie jednání*. Praha: Karolinum.

Novotná, H., O. Špaček, M. Štovičková Jantulová 2020. *Metody výzkumu ve společenských vědách*. Praha: Univerzita Karlova.

Petráň, T. 2011. *Ecce Homo: Esej o vizuální antropologii*. Pardubice: Univerzita Pardubice.

Sage, H. G., D. S. Eitzen, B. Beal 2018. *Sociology of North American Sport* –11 edition. Oxford: Oxford University Press.

Sekot, A. 2006. *Sociologie sportu*. Brno: Masarykova univerzita a Paido.

Sekot, A. 2008. *Sociologické problémy sportu*. Praha: GRADA Publishing.

Wacquant, L. 2004. *Body & Soul*. New York: Oxford University Press, Inc.

Wacquant, L. 2015. For a Sociology of Flesh and Blood. *Qualitative Sociology*. 38: 1-11. Boston: Springer US.

Vedoucí bakalářské práce:

PhDr. Livia Šavelková, Ph.D.

Katedra sociální a kulturní antropologie

Datum zadání bakalářské práce:

31. března 2021

Termín odevzdání bakalářské práce:

31. března 2022

doc. Mgr. Jiří Kubeš, Ph.D.
děkan

PhDr. Tomáš Boukal, Ph.D.
vedoucí katedry

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 7/2019 Pravidla pro odevzdávání, zveřejňování a formální úpravu závěrečných prací, ve znění pozdějších dodatků, bude práce zveřejněna prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne.....

.....

Markéta Kadlečková

Tato práce se skládá z textové a audiovizuální části.

NÁZEV

Komparace profesionálního a amatérského hokeje

ANOTACE

Tato bakalářská práce je zaměřena na komparaci profesionálního a hobby hokeje. Jsou porovnávány perspektivy amatérských hráčů a profesionálních hráčů. Práce je zaměřena na profesionální hokejový tým Mountfield Hradec Králové a na amatérský hokejový tým HC Tygři. Práce se zabývá především každodenností v odlišném hokejovém prostředí, ambicemi a motivacemi jednotlivých hráčů. Cílem bakalářské práce bude zjistit odlišnosti v amatérském a profesionálním hokeji a poznat každodenní život hokejistů.

Bakalářská práce je založena na kvalitativních metodách, tj. rozhovory polostrukturované a nestrukturované, nezúčastněné pozorování. Součástí bakalářské práce je audiovizuální výstup.

KLÍČOVÁ SLOVA

Hokej, každodennost, profesionálové, amatéři, ambice

TITLE

Comparison of Professional and Amateur Ice Hockey

ANNOTATION

This bachelor thesis deals with comparison of professional and hobby ice hockey. Perspectives of professional hockey players and amateur hockey players are compared. This thesis focuses on professional ice hockey team Mountfield Hradec Králové and amateur ice hockey team HC Tygři. It compares everydayness in different hockey environments, and ambitions and motivation of hockey players. The purpose of this thesis is to find out difference between amateur and professional hockey and to get to know everyday life of hockey players.

Bachelor thesis is based on qualitative methods, i.e. half-structured and unstructured interviews, nonparticipant observation. A part of this bachelor thesis is an audiovisual output.

KEY WORDS

Hockey, everydayness, professionals, amateurs, ambitions

Poděkování:

Děkuji své vedoucí bakalářské práce PhDr. Lívii Šavelkové, Ph.D. za podporu při psaní mé bakalářské práce. Také děkuji Mgr. Milanu Durňakovi, Ph.D. za pomoc s postprodukcí audiovizuální části práce. Dále chci poděkovat svým informantům, bez kterých by tato práce nemohla vzniknout. Poděkování patří také rodině a přátelům, kteří jsou mojí největší podporou.

Obsah

Úvod	11
1. Metodologie	13
1.1. Časové vymezení výzkumu	13
1.2. Kvalitativní přístup	13
1.3 Průběh výzkumu	13
1.3.1 Nezúčastněné pozorování	14
1.3.2 Rozhovory	14
1.4 Informátoři z Mountfieldu HK	15
1.5 Informátoři z týmu HC Tygři	16
1.6 Audiovizuální výstup.....	17
1.7 Etická rizika výzkumu	18
1.8 Sebereflexe výzkumníka.....	19
2. Mountfield Hradec Králové	21
2.1 Historie klubu	21
3. Začátky hokejové kariéry	22
3.1 Hokej jako práce či koníček?.....	22
4. Každodennost v profesionálním hokeji	23
4.1 Časová náročnost.....	23
4.2 Psychika v profesionálním hokeji.....	24
4.3 Fyzická náročnost	25
4.4 Role hráčů v týmu.....	26
4.5 Ambice hráčů.....	27
5. Amatérský hokej	29
5.1 Současná situace amatérského hokeje v ČR.....	29
5.2 Amatérský hokej v Královehradeckém kraji	29
5.2.1 Hobby hokej liga Nový Bydžov	30
6. Amatérský hokejový tým HC Tygři	31
6.1 Hokejové začátky	31
6.2 Časové vytížení.....	32
6.3 Náročnost na psychiku.....	33
6.4 Fyzické vypětí a lékařská péče	34
6.5 Motivace a cíle.....	35
6.6 Finanční stránka hokeje	36
7. Závěr	37

8. Zdroje	39
------------------------	----

Úvod

Pamatuji si, že když jsem byla ještě dítě a seděla jsem s rodiči v obýváku, často u nás v televizi běžel sport. Nejčastěji potom zimní sport, ve kterém muži bruslili na ledě, drželi v ruce nějaké klacky a na hlavě měli přilby. V té době jsem ještě netušila, že se jedná o hokej, a že ten bude jednou nedílnou součástí mého života.

Když Češi v roce 2010 v Kolíně nad Rýnem vyhráli mistrovství světa v hokeji, pamatuji si, že nám naše třídní učitelka na prvním stupni namalovala na tváře malé české vlajčky. My jsme s nimi pak celý den pyšně chodili po škole a ostatní děti nám záviděly. V tu dobu jsem byla v páté třídě základní školy a toto byl ten okamžik, díky kterému jsem se o hokej začala zajímat více.

Na druhém stupni jsme se spolužáky občas chodili na hokej k nám do Pardubic, jelikož kamarád nám vždy sehnal lístky zadarmo. Stačilo vejít na stadion, vidět ty plné ochozy lidí, jak točí se šálami nad hlavou a povzbuzují svůj tým, a věděla jsem, že tohle bude místo, kde budu trávit hodně času.

Hokej jsem nikdy aktivně nehrála, ale přesto mi zabere mnoho volného času. Již čtvrtou sezónu pracuji na hokeji v Pardubicích jako statistik, chodím pravidelně na každý domácí zápas a občas jedeme klub podpořit i na nějaké venkovní utkání. Dnes už bych ani nespočítala, kolik času jsem celkově strávila na hokeji, mohu jen říct, že jsem na zimním stadionu našla svůj druhý domov.

Několik let zpátky jsem také poprvé zavadila o amatérský hokej, o kterém jsem do té doby neměla ani tušení. Jedná se o partu skvělých lidí, kteří milují hokej, ale nemohou (nebo nechtějí) ho hrát na té nejvyšší úrovni. Hrají ho ve svém volném čase, veškeré vybavení a výstroj si musí obstarat sami, a aby mohli vůbec hrát, musí za to ještě platit. Pochopila jsem ale, že jim jde právě jen o to, zahrát si jejich milovaný sport, odreagovat se u něj a užít si ho. Tito lidé jsou takovými „dělníky českého hokeje“.

Jelikož jsem měla možnost nahlédnout jak do profesionálního, tak do amatérského hokeje, napadlo mne, že bych mohla tyto dvě hokejové úrovně mezi sebou porovnat. Zajímalo mě, jak se budou lišit výpovědi jednotlivých hráčů a zda se v něčem naopak objeví i nějaké shody. V práci se zaměřím na tyto výzkumné otázky:

Jak se liší každodenní život v profesionálním a amatérském hokeji?

Jak se liší hokejové ambice jednotlivých hráčů a jak hráči vnímají svoji roli v týmu?

Mým původním záměrem bylo zkoumat socializaci zahraničních hráčů do českých hokejových týmů, ale bohužel toto téma bylo ze strany hokejových klubů nerealizovatelné. Bylo mi sděleno, že většina informací týkajících se tohoto tématu je interních a nemohou se dostat na veřejnost. Dále jsem svůj výzkum chtěla provádět převážně v klubu HC Dynamo Pardubice, jelikož mám k němu velmi silný vztah a taky v Pardubicích na hokeji pracuji jako brigádník. Bohužel po krátké emailové domluvě se členem vedení klubu se mnou zničehonic přestali komunikovat, což mne velice zklamalo, a tak jsem zkusila štěstí ve vedlejší městi. V Mountfieldu Hradec Králové mi všichni vyšli maximálně vstříc a já jsem mohla začít svůj výzkum realizovat. Tímto děkuji především generálnímu manažerovi Mountfieldu HK, Aleši Kmoníčkoví, za umožnění provést výzkum právě v tomto hokejovém klubu.

Z důvodu nedostupnosti zdroje v České republice i v online podobě, jsem ve své práci nepoužila dílo *Sociology of North American Sport* – 11 edition.

1. Metodologie

1.1. Časové vymezení výzkumu

Svůj výzkum jsem začala provádět v srpnu roku 2021, kdy jsem začala jezdit na přípravné zápasy a na tréninky Mountfieldu HK. Na podzim k tomu přibyl i amatérský hokejový tým HC Tygři, se kterým jsem od listopadu roku 2021 pravidelně jezdila na veškeré zápasy a tréninky. Nejintenzivněji jsem vedla výzkum na přelomu roku 2021/2022, kdy jsem byla přítomna na zápasech obou týmů a k tomu jsem získávala rozhovory od svých informantů.

1.2. Kvalitativní přístup

Existují dva základní přístupy, jak můžeme provádět výzkum v sociálních vědách. Kvalitativní a kvantitativní přístup. V mém případě jsem pracovala pouze s kvalitativní metodou, která byla pro můj výzkum vhodnější. „Kvalitativní výzkum je neustále dotvářen a přetvářen s ohledem na všechny myslitelné subjekty a situace, je otevřený, pružný a flexibilní. Jinými slovy, proces výzkumu je v každém okamžiku přizpůsobován tomu, co aktuálně zjišťujeme a jak se v celém procesu výzkumu nacházíme nejen my, ale i všichni ostatní aktéři“ (Novotná 2019: 269). Na tento fakt jsem přišla sama, když jsem v průběhu mého výzkumu několikrát změnila téma bakalářské práce i výzkumné otázky. V mé práci jsem z kvalitativních metod použila nezúčastněné pozorování, polostrukturované a nestrukturované rozhovory a také metodu focus group.

1.3 Průběh výzkumu

Nejvíce se ztotožňuji s pojetím průběhu výzkumu podle Hedviky Novotné.

V kvalitativním výzkumu se podle Novotné totiž veškeré jeho části překrývají. „I v tomto smyslu se proto kvalitativní výzkum děje interaktivně, tedy všechny jednotlivé postupy (od studia literatury, přes přípravu projektu a jeho realizaci, tj. výběru vzorku, tvorby dat a jejich analýzy až po psaní výzkumné zprávy) se provádějí víceméně zároveň, současně (= interaktivní model výzkumu). Jsou totiž nezbytně provázány. Jedna činnost ovlivňuje druhou a ta zas tu první“ (Novotná 2019: 269).

Sama jsem v průběhu mého výzkumu zjistila, že se části výzkumu prolínají a navzájem ovlivňují. Nejdříve jsem si stanovila téma bakalářské práce, ale když jsem se potom začala pohybovat v terénu, zjistila jsem, že toto téma nebude realizovatelné. V průběhu výzkumu jsem

tedy byla nucena téma změnit tak, aby bylo realizovatelné jak z mé strany, tak ze strany zkoumaných subjektů.

Během mého pobytu v terénu se měnily jak výzkumné otázky, tak i cíle výzkumu. Důvodem bylo to, že v průběhu výzkumu jsem zjišťovala nové informace a občas mě výzkum zavedl jinam, než jsem původně zamýšlela. Musela jsem být velmi pohotová a přizpůsobit se tomu, kam výzkum směřoval. Díky tomu jsem se ale dozvěděla i jiné informace, které pro mne byly velkým přínosem.

1.3.1 Nezúčastněné pozorování

Tuto metodu výzkumu považuji ve své práci za stěžejní, jelikož se v hokejovém prostředí pohybuji již několik let. Několikrát jsem se byla podívat na tréninku hradeckého Mountfieldu, kde jsem měla možnost poznat hráče zase o něco lépe a také z jiné stránky. Kromě tréninků jsem také navštěvovala domácí zápasy, kde jsem se mohla pohybovat kdekoliv po stadionu, a díky tomu jsem měla možnost poznat další stránky profesionálního hokeje a nahlédnout i trochu do zákulisí. „Nezúčastněné pozorování se od pozorování zúčastněného liší primárně v tom, že se výzkumník neúčastní zkoumaného dění, ale pouze jej pozoruje a zapisuje, a tudíž s aktéry nevytváří osobní vztahy, resp. s nimi nijak neinteraguje“ (Heřmanský 2019: 386).

Co se týče amatérského hokeje, reprezentovaného v mém výzkumu týmem HC Tygři, tam jsem byla přítomna na každou akci týmu, která se kdy konala. Jezdila jsem s nimi na všechny zápasy a tréninky, trávila jsem čas přímo mezi nimi na střídačce a v kabině. Měla jsem tedy jedinečnou možnost proniknout do samého jádra amatérského hokejového týmu. V tomto případě by se mohlo jednat o pozorování zúčastněné, protože jsem kolikrát byla součástí dění na zimním stadionu a se členy týmu jsem si vytvořila pevné přátelské vztahy. Jak tvrdí Markéta Zandlová, „podmínkou realizace zúčastněného pozorování je získání fyzického a sociálního přístupu do zkoumaného prostředí a budování vztahů s aktéry pomocí reflexivního řízení dojmů“ (Zandlová 2019: 388).

1.3.2 Rozhovory

Rozhovory jsou další nedílnou součástí mého výzkumu, díky kterým jsem se dozvěděla převážnou část informací. Rozhovory jsem prováděla se dvěma skupinami lidí: s profesionálními hráči a s amatérskými hráči.

S amatérskými hráči jsem se už pár let znala, a tak pro mne nebylo těžké vybrat si ty jedince, kteří mají dobré komunikační schopnosti a zároveň velký vhlad do chodu amatérského

hokeje. Rozhovor, který byl natáčen na kameru pro audiovizuální část bakalářské práce, byl polostrukturovaný. Další rozhovory, které jsem s hráči vedla, už byly nestrukturované. Znamená to, že „výzkumník nemá připravený seznam otázek nebo témat, ale ptá se a hovoří s aktéry v průběhu přirozených sociálních interakcí“ (Zandlová 2019: 326). Kolikrát jsem položila hráči jen jednu otázku, která mi zrovna v tu chvíli stanula v mysli, a vzhledem k tomu, že jsem s nimi trávila dost času, tak s tím nebyl žádný problém. Odpovědi jsem si vždy nahrávala na diktafon, nebo zapisovala do mobilního telefonu, který jsem měla vždy u sebe, abych potom mohla s informacemi dále pracovat.

S profesionálními hráči byla komunikace o něco těžší. Nemohla jsem s nimi trávit tolik času, tudíž jsem neměla možnost je lépe poznat a nevěděla jsem, kteří hráči by byli pro rozhovory nejvhodnější. Naštěstí mi s tímto úkolem pomohl Jan Vavřina, marketingový manažer Mountfieldu HK, který fungoval jako určitý gate keeper. Sám mi tedy doporučil několik hráčů, kteří mu přišli vhodní pro rozhovory. Zde jsem použila metodu polostrukturovaných rozhovorů, jelikož jsem musela dopředu vedení klubu poslat ke schválení témata, kterých se rozhovor bude týkat. „V praxi to znamená, že si výzkumník připraví tematické okruhy či širší otázky, na něž se během rozhovoru ptá: „guide list“ může mít podobu jak rámcové tematické osnovy rozhovoru, tak i jasně formulovaných a přesně seřazených otázek, a to dle povahy výzkumného problému či praxe v určitém oboru“ (Zandlová 2019: 322). Dále jsem zde použila metodu focus group, kdy jsem zpovídala najednou tři hráče hradeckého Mountfieldu. Tato metoda spočívá v tom, že „jednotliví účastníci focus group na sebe navzájem reagují: někdy navazují a rozvíjejí určité sdílené motivy, jindy se dostávají do debaty, či dokonce nesouladu, argumentují své názory, snaží se ostatní přesvědčit atd.“ (Zandlová 2019:331). Všechny rozhovory jsem si nahrávala na diktafon nebo na kameru, abych s nimi potom dále mohla pracovat.

Všichni účastníci výzkumu, se kterými jsem vedla rozhovory, byli obeznámeni s tématem mé bakalářské práce, a předem věděli, že jejich odpovědi využiji ve své práci. Zároveň byli obeznámeni s tím, že společně s písemnou částí práce vznikne také krátký audiovizuální dokument, ve kterém budou hráči vystupovat.

1.4 Informátoři z Mountfieldu HK

Jakub Lev „Lvíček“ – Jedenatřicetiletý útočník hradeckého Mountfieldu, který v současné době také zastává funkci asistenta kapitána. S hokejem začínal v rodných Rokycanech a v dospívání

se dostal až do extraligové Plzně. Poté vystřídal ještě několik extraligových klubů a v roce 2019 se přestěhoval do Hradce Králové, kde působí dodnes.

Radek Smoleňák „Smoli“ – Zkušený pětatřicetiletý útočník, který má za sebou nejen účast v nejlepší hokejové soutěži světa – kanadsko-americké NHL, ale také několik startů za národní tým. V Hradci Králové působí již pátou sezónu v řadě a je kapitánem mužstva.

Bohumil Jank „Bobby“ – Devětadvacetiletý obránce z Milevska, který díky svým skvělým výkonům vedl národní tým na Mistrovství světa do osmnácti let jako kapitán. V Hradci se představil už ve třech sezonách od roku 2013 do roku 2016. Poté vystřídal několik extraligových klubů a v roce 2020 se opět vrátil pod Bílou věž.

Petr Koukal „Kouky“ – Mistr světa z roku 2010, devětatřicetiletý útočník z Nového Města na Moravě, který má za sebou velmi bohatou kariéru jak na klubové, tak na reprezentační úrovni. S Pardubicemi, kde dříve působil, má tři tituly, dvě stříbrné medaile a jednu bronzovou. Kromě extraligy si zahrál i v jedné z nejprestižnějších soutěží světa – ruské KHL. Do Hradce přišel v sezoně 2017/2018 a působí zde dodnes.

1.5 Informátoři z týmu HC Tygři

Weisič – Šestadvacetiletý obránce z Hradce Králové, který se hokeji věnuje od svých patnácti let. Je jedním ze zakladatelů amatérského hokejového týmu HC Tygři, na dresu nosí kapitánské „C“ a je i vedoucím týmu.

Lála – Čtyřadvacetiletý útočník, který s hokejem začínal již v ranném dětském věku. Chodil na základní hokejovou školu, a tak byl hokej součástí jeho každodenního života. V týmu HC Tygři působí již pátou sezónu.

Martin – Jeden ze zkušenějších hráčů v týmu, který zastává post obránce. V kabině je spíše rozumnějším hráčem, který má za úkol uklidňovat a usměrňovat své spoluhráče. S týmem je také od jeho začátků, navíc má tu čest zahrát si hokej se svým synem.

Sváča – Sedmadvacetiletý obránce, syn výše zmiňovaného Martina, který je jedním ze dvou zakladatelů týmu. V průběhu let také zastával funkci vedoucího týmu a staral se o veškeré věci spojené s týmem.

1.6 Audiovizuální výstup

Součástí této bakalářské práce je i audiovizuální výstup. Jedná se o krátký dokument, který pojednává o tématu, jemuž se věnuji i v textové části bakalářské práce. Podle Petráně „film vypovídá o mnoha sociálních a kulturních fenoménech, projevuje se v něm ideologie, kolektivní i individuální motivace, ovlivňující způsoby zobrazení, situování aktérů i konkrétní modalita vnímání“ (Petráň 2011: 37). Měla jsem možnost na kameru zachytit jedinečné momenty, které k hokeji prostě patří a které se těžko vyjadřují slovy na papíře. „Hlavní náplň dokumentárního filmu zaručuje život sám. Vše ostatní záleží na tvůrci, při natáčení i střihu“ (Gauthier 2004: 44).

Audiovizuální výstup trvá 15 minut. Audiovizuální materiál jsem sbírala průběžně od srpna roku 2021 až do března roku 2022, kdy jsem dotáčela poslední záběry. Při natáčení dokumentu jsem používala nejčastěji metodu nezúčastněného pozorování. Další metodou, kterou jsem použila, byly polostrukturované rozhovory, které jsem vedla jak v Mountfieldu, tak v týmu HC Tygři. Byla jsem přítomna na trénincích a zápasech obou týmů, ale možnosti natáčení se u Mountfieldu HK a HC Tygři lišily.

V hradeckém Mountfieldu jsem měla možnosti natáčení omezené a všechny záběry jsem konzultovala se svým gate keeperem. Nedostala jsem se k týmu tak blízko jako u HC Tygři a musela jsem tedy pracovat se záběry, které jsem měla k dispozici. Přesto, že jsem v terénu nemohla natáčet více, mně všichni aktéři vycházeli vstříc a snažili se mně se vším pomoci. Plně chápu rozsah omezení natáčení vzhledem k tomu, že Mountfield HK je prestižní extraligový klub, je vázán různými smlouvami i ve vztahu k mediální prezentaci a také tok informací ze zákulisí se nemůže dostávat plně na veřejnost. Během sbírání audiovizuálního materiálu jsem tedy dodržovala požadavky ze strany Mountfieldu a nesnažila jsem se je nějakým způsobem porušit či obejít. Kromě různých venkovních záběrů, záběrů z tréninků a zápasů, jsem natáčela také rozhovor s hradeckým útočníkem, Jakubem Lvem, který je jednou z ústředních postav v mém dokumentu.

U amatérského týmu HC Tygři jsem měla mnohem volnější ruku, mohla jsem se s týmem pohybovat kdekoliv a natáčet si cokoli bez omezení. Kromě pořizování materiálu ze zápasů a tréninků jsem natáčela s týmem i v kabině před a po zápasech, což pro mne bylo něco úplně nového. Poznala jsem, jak se hokejisté připravují na zápas, jaká nálada v kabině panuje, a také jsem více poznala jednotlivé hráče a jejich vztahy mezi sebou. Při zápasech jsem měla možnost pohybovat se kdekoliv po stadionu, takže jsem většinu času trávila s týmem na jejich

střídače a natáčela právě tam. Měla jsem jedinečnou možnost zachytit několik autentických situací, které k hokeji patří. Také jsem si zde vybrala jednoho hráče, který je druhou ústřední postavou mého dokumentu, a natočila jsem s ním rozhovor. Jelikož jsem v případě HC Tygři měla při natáčení zcela volné ruce, materiálu mám velké množství a nemohla jsem zdaleka všechen použít v dokumentu.

Strukturu filmu jsem pojala tak, že jsem si z obou týmů vybrala jednoho hráče, který se stal hlavní postavou filmu. S oběma z nich jsem udělala rozhovory na kameru, a ty jsem doplnila o různé záběry ze zápasů, tréninků, předzápasových příprav, z hokejové kabiny atd. Uvědomuji si riziko zkreslení informací z rozhovorů, které s sebou natáčení přináší. Lidé se před kamerou mohou chovat jinak, například být nervózní, a díky tomu pak nemusí být zcela upřímní ve svých výpovědích. V některých případech mi respondenti ani nemohli sdělit vše, na co jsem se jich ptala, nebo pouze v omezené míře. Stalo se mi, že jsem natáčela rozhovor s jedním hráčem, a když jsem pak vypnula kameru, tak se rozpovídal o věcech, které nemohl říci do filmu. Tyto informace jsem ve své práci nepoužila z důvodu diskrétnosti.

Některé záběry, zejména z předzápasové přípravy Jakuba Lva, mně poskytl samotný hokejový klub Mountfield. Výsledný dokument jsem poté ukázala jak vedení klubu Mountfieldu HK, tak hráčům z amatérského hokeje HC Tygři. Naplnila jsem tak dohodu, která proběhla mezi mnou a zástupci Mountfieldu, že film před jeho dokončením a zveřejněním uvidí. Autorizace filmu proběhla před odevzdáním mé bakalářské práce a reakce na film ze strany Mountfieldu byla pozitivní, dokument mi bez problémů schválili.

Při natáčení dokumentu jsem použila zejména metodu observační a do určité míry i participační modus (Nichols 2001).

Možnost natočit vlastní dokumentární film pro mne byla opravdu velmi zajímavá. S technikou a s natáčením jsem měla pouze malé zkušenosti, takže vytvoření filmu pro mne bylo obrovskou výzvou. Snažila jsem se nasbírat co nejvíce audiovizuálního materiálu a zachytit co nejvíce autentických situací, které se v terénu odehrály.

1.7 Etická rizika výzkumu

Ze strany hradeckého Mountfieldu jsem vše, co se týkalo mého výzkumu, konzultovala s Janem Vavřinou, který v klubu zastává pozici marketingového manažera. Konzultovali jsme spolu téma bakalářské práce, moji přítomnost u A-týmu, všechna témata a otázky na rozhovory, ale také možnosti pořizování audiovizuálních záběrů. Svoji práci jsem před odevzdáním poslala do

hrdeckého Mountfieldu k autorizaci. Jan Vavřina mi poskytl zpětnou vazbu, kde mi doporučil opravit některé informace týkající se klubu a výroků hráčů.

U amatérského hokeje jsem vše konzultovala s vedoucím týmu HC Tygři, Weisičem, který mi ochotně poskytl všechny potřebné informace k mému tématu a během výzkumu mi byl velmi nápomocen. Všem zúčastněným osobám jsem nastínila téma mé bakalářské práce a vysvětlila jsem jim, co se bude dít s daty, které v průběhu výzkumu nasbírám.

Výzkum byl prováděn tak, aby nikdo z aktérů, ani hokej samotný, nebyl poškozen. Snažila jsem se získat co nejvěrnější vyjádření obou skupin daného tématu. Práci jsem se snažila psát tak, abych neporušila *Etický kodex České asociace pro sociální antropologii*.

1.8 Sebereflexe výzkumníka

V hokejovém prostředí se pohybuji již od svých čtrnácti let a hokej je nedílnou součástí mého života. Rozumím většině odborných pojmů, které se v hokeji používají, a nepovažuji za nutné je vysvětlovat. Jsem si vědoma toho, že moji bakalářskou práci určitě budou číst i lidé, pro které je hokej „španělskou vesnicí“, a kteří pojmům nebudou rozumět. Odborných pojmů je velké množství (např. hokejová kabina, kapitán týmu, střelba golfem, letní příprava) a nebudu moci každý vysvětlit zvlášť, proto se budu snažit psát práci tak, aby si ji mohl přečíst i ten, kdo hokeji tolik nerozumí a nezná specifický slang.

Dále si musím uvědomit svoji pozici v rámci terénního výzkumu. V amatérském hokejovém týmu se pohybuji delší dobu a většinu z hokejistů znám z předešlých let. Komunikace s lidmi zde pro mě byla velice snadná, vzhledem k přátelskému vztahu s informanty. Terén pro mne byl také známý (zimní stadion v Novém Bydžově), jelikož jsem se zde pohybovala i v minulých letech.

V hokejovém klubu Mountfieldu HK jsem byla outsiderem. Neznala jsem hráče, se kterými jsem v průběhu výzkumu spolupracovala. Všichni byli velmi vstřícní a příjemní, takže s rozhovory nebyl žádný problém, a nakonec jsem se mezi nimi cítila velmi komfortně. Terén mi vůbec nebyl cizí, poněvadž do ČPP arény v Hradci Králové jsem kdysi jezdila pravidelně na hokejové zápasy. Nahlédnutí do zákulisí extraligového hokejového klubu pro mne byl opravdu silný zážitek, který mne bude doprovázet do konce života. Měla jsem jedinečnou možnost poznat hokej z jiné stránky než doposud, dozvěděla jsem se něco víc o fungování klubu a týmu, a měla jsem možnost sledovat průběh extraligových zápasů ze zákulisí.

V průběhu výzkumu jsem si vyzkoušela obě pozice (jak insidera, tak outsidera). Uvědomuji si, že data, která jsem nasbírala, budou rozdílná právě z tohoto důvodu. U amatérského hokeje mi chyběl pohled někoho zvenku, kdo danou problematiku vidí jinak. Naopak v hradeckém klubu jsem nemohla natolik proniknout do dané skupiny, a tudíž data nebudou tak podrobná jako u druhého zkoumaného hokejového týmu.

2. Mountfield Hradec Králové

Hokejový klub Mountfield Hradec Králové má v dnešní době na české hokejové scéně již vybudované postavení. Klub je akciovou společností a již několik sezon v řadě hraje nejvyšší hokejovou ligu v České republice. Hradec dnes jednoznačně patří k největším hokejovým městům v České republice, společně s Pardubicemi, Brnem nebo Libercem.

2.1 Historie klubu

Ač se může zdát, že hradecký hokej nemá nějak zvlášť dlouhou historii, opak je pravdou. „Průkopníkem ledního hokeje v Hradci Králové byl Bruslařský klub, který již v roce 1926 vstoupil do svazu ledního hokeje“ (Mountfield HK 2022). Přesto, že se zde hrál hokej již od dvacátých let, na stadion si museli hokejisté počkat až do roku 1957, kdy byl slavnostně otevřen při jednom z divizních utkání. V průběhu let byl hradecký klub součástí různých hokejových soutěží, a také několikrát změnil svůj název.

Až přelom 20. a 21. století do hradeckého hokeje přinesl velké naděje. „Dosavadní občanské sdružení vzápětí nahradila akciová společnost HC Hradec Králové a.s., jejímž akcionářem se stalo město Hradec Králové a dalšími akcionáři tehdejší HC IPB Pojišťovna Pardubice a občanské sdružení HC Lev“ (Mountfield HK 2022).

„Po záchraně v druhé lize se HC Hradec Králové a.s. za výrazného přispění města a hráčské výpomoci ze sousedních Pardubic umístil na velmi dobrém 3. místě druholigové tabulky a po šesti letech postoupil do play-off, kde byl sice v prvním kole vyřazen, ale jeho výsledky v této sezóně byly příslibem do budoucna“ (Mountfield HK 2022). Několik let se potom Hradec držel v první lize a každou sezónu stoupal stále výš a výš.

Největší zvrát ale nastal až v sezóně 2013/2014, kdy do Hradce Králové dorazila nejvyšší hokejová soutěž v Česku. „Společnost Mountfield a.s. se rozhodla přesunout svoji podporu hokeje z Českých Budějovic právě do východočeské metropole. Mountfield s městem Hradec Králové uzavřel smlouvu zajišťující fungování nového subjektu po dobu minimálně šesti let, s rozdělením vlastnictví 50:50“ (Mountfield HK 2022). Dnes patří hradecký Mountfield k nejlepším týmům extraligy, který se již několik sezon drží v horní části tabulky a je pravidelným účastníkem play-off.

3. Začátky hokejové kariéry

Téměř všichni profesionální hokejisté začínají s hokejem už v dětství, nejčastěji mezi čtvrtým a sedmým rokem. Ve většině případů je k hokeji přivedl někdo z rodičů, např. otec, který dřív sám hokej hrával. V rozhovoru jsem se ale dozvěděla, že existují i jiné důvody, a to třeba když malý kluk chodí den co den kolem hokejové haly, odkud slyší různé zvuky a jednoho dne poprosí maminku, zda by ho dala na bruslení. Někdy k tomu stačí pouze čistá dětská zvědavost a touha zkusit něco nového. Každý má jiné začátky, pro někoho je hokejová cesta jednodušší, někdo tomu musí obětovat téměř všechno. Jedno ale mají všichni společné, a to je láska k hokeji, která je v této profesi velmi důležitá.

3.1 Hokej jako práce či koníček?

Tuto otázku slyší hokejisté v průběhu své kariéry celkem často. Vždyť přeci bez toho, aby hokej brali jako svůj koníček, to nejde, ale zároveň jsou za něj placeni, takže je to i jejich práce. Z rozhovorů jsem se dozvěděla, že se to postupem kariéry a tím, jak člověk stárne, dost mění. Patnáctiletý dospívající hokejista jen zřídka kdy přemýšlí nad tím, že by se hokejem mohl v budoucnu živit. „Až s objevením talentu a smyslu pro hru, s velkou pílí, se značnou mírou sebeobětování a velkým úsilím se stává z amatérské zábavy, sport na profesionální úrovni a celkem dobrý zdroj obživy“ (Havlová 2015: 31). Svoji situaci mi v rozhovoru přiblížil hradecký útočník, Jakub Lev. *„Když mi bylo 18 a podepsal jsem první smlouvu, tak hokej hraje celý život. Beru to tak, že jste pořád dítě v těch osmnácti a vnímáte to vyloženě jako zábavu. Nepřemýšlíte, jestli si vyděláte o nějakou korunu navíc, ale hraje to proto, že vás to baví, že chcete dávat góly, zlepšovat se.“*

Čím jsou ale hráči starší, tím víc si začínají uvědomovat, že by se sport opravdu mohl stát jejich zaměstnáním. V dospělosti už je to pak na úplně jiné úrovni, hráči mají v týmech určité povinnosti, mají svou roli, kterou musí plnit a dodržovat, určité závazky vůči klubu a tímto způsobem se z toho stane práce. Neznamená to ale, že hokej hráči přestanou úplně vnímat jako zábavu. Přeci jen je to specifický druh zaměstnání, u kterého se naopak vyžaduje touha a nadšení ze hry. Zkrátka pokud někoho přestane hokej bavit, projeví se to na jeho výkonech i na jeho psychice.

4. Každodennost v profesionálním hokeji

Profesionální sportovci se svému sportu věnují denně. To samozřejmě ovlivňuje jejich okolí, rodinu i přátele. „Sport je provázán s důležitými oblastmi života společnosti. Rodina tak mnohdy přizpůsobuje svůj životní rytmus tréninkovému a hracímu programu svých členů a sledování sportovních televizních událostí může naopak narušit či přímo rozvrátit rodinný život“ (Sekot 2003: 12). Jak sami sportovci říkají, život s nimi není vůbec jednoduchý.

V profesionálním hokeji je na běžném pořádku stěhování se za novým angažmá. V mladém věku je to většinou bez problémů, ale čím je hráč starší, tím je to složitější. Když si dotyčný založí rodinu, manželka musí počítat s tím, že se její život bude podřizovat jeho kariéře. To znamená, že pokud hráč najednou dostane lepší nabídku z druhého konce světa, znamená to stěhování celé rodiny. Nehledě na to, že hráč musí znovu navazovat kontakty s novými spoluhráči a přizpůsobovat se místní kultuře. „Ze sociologického a psychologického hlediska pak nepochybně může docházet k problémům s utvářením pevných sociálních vazeb sportovce mimo rámec týmu a k nestandardním formám utváření specifických forem resocializace či zpětné socializace“ (Sekot 2008: 105–106).

4.1 Časová náročnost

Jak jsem již zmínila výše, profesionální sportovec se své práci věnuje denně, a jinak tomu není ani v ledním hokeji. Běžný zápasový den extraligového hokejisty Jakuba Lva, vypadá asi nějak takto: „Standardně mám v 7:30 budíček, snídáme na stadionu, popovídáme s klukama. V 8:45 máme sraz, pak máme týmovou poradou, nějakou rozcvičku, připravíme se. Kolem desáté hodiny jdeme na led, plus minus půl hodiny, podle toho, co potřebujeme natrénovat nebo nějaké detaily poladit. Po tréninku jezdíme na oběd, zase pokecáme s klukama, ještě něco probereme. Kolem dvanácté hodiny jsme doma. Na halu se dostávám někdy po třetí hodině, připravím si výstroj, vyměním si tkaničky, obalím si hokejky a už se soustředím na ten zápas. Ve čtyři je oficiální sraz a od šesti hrajeme. Po zápase máme ještě individuální trénink, pak si dáme všichni večeři a kolem desáté se dostávám domů.“

Samozřejmě každý den není zápasový a časový program se často liší, ale i v nezápasové dny hráči na stadionu stráví téměř celý den. Časově náročnější je základní část sezony oproti například letní přípravě. Průběh sezony je celkem nevyzpytatelný a hráči nikdy neví, kdy vůbec dostanou nějaké volno. „Když se hraje třikrát v týdnu, tak se to kolikrát seběhne tak, že jsme třeba dva měsíce v kuse na zimáku a nemáme skoro ani jeden den volna,“ dozvěděla jsem se od jednoho z hráčů, Bohumila Janka.

Každá fáze sezony má své specifické znaky a jiný stupeň fyzické, psychické i časové náročnosti. Odměnou je hráčům potom pauza po konci sezony, která je pokaždé jinak dlouhá, což záleží na úspěchu týmu. Pokud se tým nedostane ani do play off, sezona pro něj končí už na začátku března. Pokud se ale tým dostane až do finále, sezona se jim prodlouží až do konce dubna. Od toho se pak odvíjí délka pauzy, kterou hráči mají, než se v červnu opět pustí do letní přípravy na novou sezonu.

Petr Koukal popsal, jak vypadá běžný rok extraligového hokejisty. *„Když skončí sezona, tak bývá tak plus minus měsíc volno a pak se právě začne suchá příprava. To samozřejmě koresponduje s tím, že čím déle člověk hraje, tím má kratší přípravu. Takže když to dotáhne do finále, tak má pak měsíc přípravu. Ta bývá vždy do 30. června. Pak to bývá individuálně podle klubu, ale tak čtrnáct dní až tři týdny bývá volno. Okolo 20. července se začíná na ledě a jede se další dva měsíce příprava, než v září začne liga.“*

K profesionálnímu hokeji patří i časté cestování, které je pro hráče mnohdy náročné. V rámci české extraligy se jedná pouze o jednodenní (maximálně dvoudenní) přesuny kvůli zápasům na stadionech ostatních týmů. Hráči tedy cestují v rámci České republiky, většinou autobusem, ve výjimečných případech vlakem. Náročnější cestování je potom v rámci změny angažmá, což je v hokeji také běžná situace. Hráč dostane lepší nabídku z jiného týmu, či z jiné ligy a musí se rozhodnout, zda přesune celou svoji rodinu, či bude dojíždět. *„Když hraješ dva roky tady v Hradci a pak podepíšeš smlouvu třeba v Třinci, tak to musíš po sezoně všechno zabalit a najít bydlení tam. Celé to zázemí, celou rodinu vzít, přetáhnout ji do toho města. Najít tam školku, školu pro děti. To všechno většinou probíhá během té letní přípravy, že se to tam hledá. Takže se ta rodina musí přizpůsobit tomuhle všemu. V mém případě, kdybych se měl sbalit, tak balím vždycky celou rodinu,“* vysvětlil mi Bohumil Jank.

Pro partnerky hráčů je tedy velmi náročné soužití s nimi, ať už se to týká právě časové náročnosti, či stěhování za novým angažmá. Na druhou stranu si hokejisté vydělávají velmi slušné peníze a dokáží zabezpečit celou rodinu, bez ohledu na to, zda mají jejich partnerky zaměstnání či nikoliv. Hokejisté tráví na zimním stadionu opravdu hodně času, a to ovlivňuje i jejich soukromý život. Žena, která se rozhodne žít s profesionálním hokejistou, si musí dopředu uvědomit, že její život se bude ve většině případů podřizovat jeho kariéře.

4.2 Psychika v profesionálním hokeji

Být profesionálním sportovcem je náročné nejen z hlediska časového, ale také z hlediska psychiky a duševního zdraví. Hokejisté si často přenášejí své problémy z ledové plochy i do

svých domácností. Psychika hráče má pak velký dopad i na jeho soukromý život. Není se ale čemu divit, pokud má za sebou hráč nepovedený zápas, je pochopitelné, že po příjezdu domů nebude jásat radostí. „Výsledky totiž ovlivňují všechny aktéry na půdě výkonnostního sportu bezprostředností ovlivňování praktických stránek života“ (Sekot 2003: 73). V těchto momentech hráči potřebují být dost často sami, aby se s prohrou vyrovnali, popřemýšleli o tom a srovnali si své myšlenky.

V některých případech to mají hráči jednodušší, a to například když jejich partnerka rovněž byla (nebo stále je) profesionální sportovkyní. Přesně v této situaci se nachází Jakub Lev: *„Manželka ví, že když mám těžký trénink, že to není úplně sranda, takže když si potřebuji odpočinout nebo lehnout, tak vezme malou ven a nechají mě si odpočinout. Tím, že je taky sportovec a něco prožila, tak chápe ty moje stavy, nebo když se potřebuji soustředit na zápas, tak ví, že na mě nemá mluvit.“*

Pro lidi, kteří nikdy nebyli sportovci, nebo se nikdy nepohybovali ve sportovním prostředí, je mnohem těžší tyto stavy pochopit. Je pro ně těžší vžít se do jejich situace, vidět daný problém z jejich perspektivy. Záleží na tom, zda dotyčný chce danému problému porozumět a pomoci svému partnerovi jakýmkoli způsobem. „Mít cit pro hru znamená mít hru v krvi, ovládat prakticky její budoucnost, mít cit pro její vývoj“ (Bourdieu 1998: 110). A toto je podle mě velmi důležitý aspekt v rámci dobré komunikace mezi partnery. Partneři už se nějakou dobu znají, tudíž mohou dopředu předvídat, jak se asi ten druhý v určité situaci zachová, a předejít tak nějakým nepříjemnostem či sporům, a to se netýká pouze sportovního prostředí.

4.3 Fyzická náročnost

V neposlední řadě je vrcholový sport velmi fyzicky náročný, a to se potom také odráží na psychice sportovců. U hokejistů opět záleží na tom, v jaké části sezony se právě nachází. Letní příprava je fyzicky mnohem více náročná, než když se hráči nachází například v polovině sezony. Když je průběh sezony, tak hodně záleží na tom, jak se vydaří zápas, či zda hráče neomezuje nějaké zranění. Jak hráči vnímají letní přípravu, mi nastínil Radek Smoleňák. *„V té přípravě jsme všichni takoví těžkopádní, musíme běhat, i když to nemáme rádi. Ale na druhou stranu je to dobré, že člověk aspoň vypne hlavu, nemusí řešit každodenní stres, jako řeší v sezoně, že po tobě někdo křičí, že hraješ špatně, nebo že prohráváš. Ta hlava je prostě čistá, jdeš, odmakáš si to, ale pak to skončí a je volno.“*

Hráči tráví na zimním stadionu téměř každý den a pro většinu z nich už je to jakýsi stereotyp. Ráno sraz, potom porada, potom trénink, individuální příprava, pak chvíli volno, odpoledne zpátky na zápas a po zápase večer domů. „*My v tom vyrůstáme, tak nám to přijde normální, ale myslím, že kdybychom vzali jednoho cizího člověka, aby byl měsíc s námi, tak fyzicky by samozřejmě odpadl,*“ sdělil mi Bohumil Jank.

Jsou části přípravy, které mají všichni hráči povinné (př. trénink, rozbruslení), ale pak mají ještě individuální přípravu, kterou si každý navrhne sám. Někdo chodí do posilovny, někdo si jde zaběhat, někdo jde na masáž, podle toho, co jejich tělo potřebuje. Hodně to závisí také na tom, jakou má daný hráč v týmu roli, podle toho pak také volí styl předzápasové přípravy.

Hráč se o své tělo musí starat v průběhu celé sezony, ale i mimo ni. „*Snáším se věnovat trošku fyziu, abych byl připravený. Abych se o sebe dobře staral, protože věřím, že to tělo to pak vrátí. Spíš to beru jako prevenci, abych předcházel těm zraněním.*“ Hráči konzultují individuální přípravu s kondičním trenérem, který se každému z nich věnuje samostatně. „*Navíc můžete mít vytvořený plán na osm deset týdnů dopředu, ale vždycky je to předběžné a člověk se musí řídit podle toho, jak se hráči momentálně cítí a vypadají. Není to jako u vzpěračů, plavců nebo atletů, kteří mají na měsíce dopředu jasně dané plány a vrcholy sezony. Hokej je stejně jako další kolektivní sporty specifický*“ (Peca 2016). „*V tom profesionálním sportu se o té péči doktorů a fyzioterapeutů tolik nemluví, ale myslím si, že to je klíč k úspěchu těch týmů. Tady dokážete předejít těm svalovým a únavovým zraněním, máte od nich různé cviky. Když vás bolí záda, nenecháte to zajít do takových fází, že by vás to vyřadilo ze zápasu,*“ vysvětlil situaci Jakub Lev.

K tomu, aby byl hráč fyzicky v pořádku, potřebuje být fit i po psychické stránce. Jedno bez druhého prostě nefunguje. Pokud se hráč nebude cítit dobře, začnou se jeho výkony zhoršovat a naopak. Aby byl hráč po všech stránkách v pořádku, musí být trpělivý, vyčkávat bez přestávky a oddechu, změřit své úsilí, rozložit svá očekávání v čase a podle toho urovnat své emoce¹ (Wacquant 2004: 144).

4.4 Role hráčů v týmu

„Ve sportovním družstvu dochází k mnoha sociálním vztahům a vazbám, jejichž základem je postavení jednotlivých hráčů v týmu. Ten je zpravidla složen z hráčů výborných, průměrných a nejslabších“ (Sekot 2003: 70). Každý jeden hráč má v týmu svoji vlastní roli, kterou musí

¹ Vlastní překlad

plnit jak na ledě, tak v kabině. Každý z nich se s tím musí vypořádat po svém, musí svoji roli přijmout a snažit se ji co nejuvěrněji naplnit.

Opomeňme teď role v týmu na ledě a soustředme se na role v týmu mimo led. „Za sociální roli se považuje schéma cílů, názorů, hodnot a činností, které mají charakterizovat představitele určité pozice z hlediska očekávání ostatních členů družstva“ (Slepička 2009: 135). Hokejový tým je určitým společenským celkem, ve kterém na prvním místě musí fungovat vztahy mezi jednotlivými hráči. Podle hradeckého útočníka Jakuba Lva je hokej „*kolektivní sport, ale hraje ho pětadvacet jednotlivců.*“ Logicky starší a zkušenější hráči mají v týmu jiné postavení než junioři, kteří do týmu nedávno přišli. „Výborní hráči jako opory družstva, disponují velkou dávkou autority a v klíčových situacích se na ně upírá největší míra pozornosti“ (Sekot 2003: 70). Mnohdy to ale není tak jednoduché, jak se to může zdát. „*V kabině je třeba pět, šest kluků, když se něco řeší, nebo je něco potřeba, tak to děláme my. Ačkoli kolikrát to ti mladí kluci nechtějí slyšet, ale vy se je snažíte posouvat, motivovat je.*“ Zkušenější hráči mají za úkol motivovat spoluhráče, snažit se stmelit tým a být pro ostatní vzorem. Když mají za sebou nepovedený zápas, právě tito hráči si berou na starosti motivační proslovy v kabině.

Je to takový koloběh hokejového života. Když hokejista začíná jako mladý kluk, starší hráči si ho vezmou do parády, postupem času se role změní a o pár let později zase ten dotyčný motivuje další mladší hráče. Zároveň zkušenější hráči mají za úkol udržovat v kabině dobré vztahy. Samozřejmě to nelze zařídit v každé situaci, někdy do týmu přijde hráč, který si s nikým nesesedne, a to pak ovlivní situaci v celém týmu.

Ačkoli se udržovat dobré vztahy v kabině nedaří vždy, pro chod celého týmu je to velmi důležitá věc. Od toho se potom odráží i výkony jednotlivých hráčů na ledě a celková atmosféra v týmu. Pokud má klub nějaké dlouhodobější problémy, je pochopitelné, že se bude držet na posledních místech tabulky a týmové výkony nebudou uspokojující. Naopak když v týmu panuje pohoda, pozitivně se to odráží i na výkonech týmu a výsledcích zápasů.

4.5 Ambice hráčů

Každý hráč má své vlastní touhy, ambice, cíle a vzory, kvůli kterým se v hokeji snaží posunout výš. Jejich ambice se mění v průběhu hokejové kariéry, která hráče může zavést kamkoliv. Ambice bychom mohli rozdělit na dvě skupiny, a to na ambice celkové a dílčí. Pod celkovými ambicemi si můžeme představit například národní reprezentaci, či nejprestižnější hokejové ligy

světa. Dílčími ambicemi jsou potom cíle v rámci současného působiště hráče, například vyhrát se svým týmem extraligovou soutěž, nebo posunout se jako jednotlivec v rámci týmu.

„Ambice dostat se ve skupinové hierarchii výše, mají u každého jedince jiný základ a souvisejí i s celkovou motivační strukturou sportování“ (Sekot 2003: 70–71). Největší motivací jsou v profesionálním hokeji peníze, které se celkově ve sportu vyskytují ve velkém množství. Čím lepší výkony hráč podává, tím víc je klub ochoten za něj zaplatit. Jen v naší nejvyšší hokejové soutěži můžeme každou sezónu vidět případy, kdy má hráč hned několik nabídek, ale vybere si tu nejvíce lukrativní. Další důležitou motivací je jednoznačně podpora rodiny a blízkých, bez které by to bylo zase o něco těžší. Podpora rodiny je potřeba hlavně na začátku hokejové kariéry, kdy je hráč ještě mladý a nezkušený. Z rozhovorů jsem se dozvěděla, že právě tato podpora rodiny byla u dotyčných velmi důležitá a díky ní s hokejem nadále pokračovali.

Je na každém, jak vysoké cíle si nastaví, jak v soukromém životě, tak v tom hokejovém. Čím vyšší cíl, tím náročnější cesta k němu, ale také větší spokojenost, když je cíl úspěšně dosažen. Každý si musí sám určit své cíle, na základě fyzických a psychických schopností, které zná nejlépe právě on sám.

5. Amatérský hokej

Amatérský neboli hobby hokej, se za posledních několik let v České republice velmi rozrostl. Hrát amatérskou ligu není zdaleka tak časově a fyzicky náročné, jako hrát profesionální hokej. V amatérském hokeji prakticky není určena žádná horní věková hranice, pokud si dotyčný věří, že na to má, tak může hrát, jak dlouho bude chtít. Amatérský hokej hrají ti, kteří se z jakýchkoliv důvodů hokeji nemohou věnovat na té nejvyšší úrovni. Bývají to často lidé, kteří normálně chodí do práce a hokej hrají ve svém volném čase. Také zde není dáno, kdy by měl dotyčný s hokejem začít. Může se klidně ve svých třiceti letech rozhodnout, že by si chtěl zkusit zahrát hokej, i když s ním nemá žádné předchozí zkušenosti. Zkrátka hobby hokej lidé hrají v první řadě pro zábavu a pro dobrý pocit. „V amatérském hokeji nehrozí žádná korupce, protekce, úplatky, podplácení, ovlivňování zápasů a bůhví co ještě. Jde v něm jen o čistou krásu sportu“ (Tůma 2019). Volnočasovým a rekreačním aktivitám, ale také právě amatérskému sportu se ve své publikaci *Sociologie sportu* věnuje Aleš Sekot (Sekot 2008).

5.1 Současná situace amatérského hokeje v ČR

Jak jsem již zmiňovala výše, za poslední roky se u nás amatérský hokej značně rozšířil. Pomalu v každém větším městě, které má zimní stadion, se hraje nějaká hobby hokejová liga. Existuje samozřejmě více úrovní hobby hokeje, od různých krajských přeborů a odborářských lig, až po hobby ligy založené hokejovými nadšenci. Podmínkou účasti v amatérských hokejových ligách je, že hráč nemůže mít žádný start v profesionálním dospělém hokeji. Zároveň tyto hokejové ligy nespádají pod Český svaz ledního hokeje, tudíž si sami vytváří pravidla hry a systémy soutěží. Každá amatérská liga nebo soutěž se od sebe navzájem nějakým způsobem liší, ať už právě pravidly hry, nebo počtem soutěžních týmů, či systémem play-off.

5.2 Amatérský hokej v Královéhradeckém kraji

V Královéhradeckém kraji se aktuálně hraje několik hobby hokejových soutěží různých úrovní. Za zmínku určitě stojí Hradecká hokejová liga, která je rozdělena do třech skupin po osmi až devíti týmech (hhlhk.cz 2022). Zápasů se hrají na zimním stadionu v Hradci Králové, a to střídavě v malé a ve velké hale. Další ligou je Křesťanská amatérská hokejová liga, kterou hraje jedenáct týmů z Královéhradeckého a Pardubického kraje. „Příslušnost hráčů ke křesťanské církvi není vylučujícím kritériem. Vzhledem k hodnotám, ke kterým se tato soutěž vztahuje, se ale předpokládá založení klubu jako týmu farního či týmu křesťanského společenství“ (KAHL.cz 2021).

5.2.1 Hobby hokej liga Nový Bydžov

V neposlední řadě je nutné zmínit Hobby hokej ligu Nový Bydžov, kde hraje tým, u kterého jsem dělala terénní výzkum. Ligu hraje třináct týmů z Královéhradeckého kraje: Sukorady, HK Boys, HC Tygři, Dynamo, HC Angry Donkeys, HC Hurikáni Enermo, Predátoři, Petrovice, HK Sharks, HC Kocouři, HC Hungry Hunters, Dragouni a HC Výkvět (Hobbyhokejliga.eu 2022). Téměř veškeré zápasy se hrají na zimním stadionu v Novém Bydžově, jednou za čas hokejisté využívají také malou halu Pardubické Enteria areny. „*Tuto soutěž vede tříčlenné vedení – kapitáni ze tří mužstev hrajících HHL, které si zvolila ligová komise. Ligová komise je druhý nejvyšší řídicí orgán, který dohlíží na pravidla soutěže a jejich dodržování. Ligová komise je složena ze dvanácti členů. Každý tým, který tuto soutěž hraje, má v této komisi svého zástupce, kterého si tým sám zvolí,*“ popsal v rozhovoru Sváča, jeden z hráčů HC Tygři. „Tato liga je určena pro týmy hráčů ve věku 18 až 100 let. Základní podmínkou je, že nikdo z hráčů není a ani nebyl registrován v žádném hokejovém klubu. Tedy pro upřesnění, musí splňovat statut HOBBY hráč dle Českého svazu ledního hokeje. Hrajeme především pro radost a potěšení, i když ten soutěžní duch nesmí chybět“ (AHL.cz 2019).

Jelikož soutěž nespadá pod Český svaz ledního hokeje, i pravidla hry si zde určují týmy samy. Pro jedince, který nikdy nebyl na zápase amatérského hokeje, mohou být pravidla poněkud matoucí, protože v něčem se neshodují s pravidly profesionálního hokeje. Konkrétně pro tuto amatérskou ligu platí tato pravidla, tzv. pravidla OLD BOYS:

- „Maximální ohleduplnost na ledě i mimo něj
- hraní pro radost všech účastníků a nikoli léčení osobních ambicí
- zákaz tzv. “hry do těla”
- absolutní zákaz najíždění zezadu do hráče především u hrazení
- zákaz zákeřných a surových zákroků a nesportovního chování
- přednost před střelou příklepem má vytříbená technika a chytrost“ (AHL.cz 2019).

6. Amatérský hokejový tým HC Tygři

Tento amatérský hokejový tým byl založen v roce 2015 nejlepšími kamarády – Weisičem a Sváčou. Od sezony 2015/2016 je tento tým účastníkem právě Hobby hokej ligy v Novém Bydžově, a je nutno říct, že je velmi cenným účastníkem. Několik let po sobě se v základní části držel na horních příčkách tabulky, několikrát uspěl i v nadstavbové části play off a v letošním roce navíc skončil druhý na každoročním Silvestrovském turnaji². V rámci této ligy tedy rozhodně patří k těm lepším účastníkům.

Pokud jde o úspěchy jednotlivců, tak i zde mají Tygři své zástupce. Jeden z útočníků několikrát po sobě vyhrál kanadské bodování. „Pokud se podaří hráči dát gól, započte se mu jeden plusový bod. To se týká i situace, kdy hráč na gól nahraje. Celkové bodování se pak zaznamenává do tabulky, s níž jsou pak znatelní vítězové. Ti pak v jednotlivých ligách bývají oceňováni určitou formou trofeje“ (Poháry levně 2022). Znamená to tedy, že hráč dosáhne nejvyššího počtu vstřelených gólů a asistencí v základní části sezóny napříč všemi týmy. A kromě toho mají Tygři pravidelně další tři až čtyři hráče v první desítce kanadského bodování.

6.1 Hokejové začátky

Začínat s hokejem již ve svých dětských letech, jako je tomu v profesionálním hokeji, není u amatérů žádoucí. Jak jsem již zmiňovala na předchozích stranách, amatérským hokejistou se může stát i člověk, který ve svých třiceti letech nikdy nedržel hokejku v ruce. A zde se hokejové příběhy amatérských hráčů velmi liší, každý z nich je jedinečný, ale všechny jsou stejně cenné. Jeden z hráčů, se kterými jsem dělala rozhovory, začínal s hokejem později, než by se běžně předpokládalo. „*S hokejem jsem začal v patnácti letech. Nikdo mě nikdy nenaučil bruslit, učil jsem se sám. Až později, když jsem začal chodit na tréninky a jezdit na kempy, tak jsem se naučil trochu lépe bruslit.*“ Láska k hokeji u něj byla tak silná, že se sám vypracoval od nuly až po takového hokejistu, jaký je z něj dnes. Neměl zkrátka jinou možnost než si jít za svým cílem sám na vlastní pěst, a to je na těchto příbězích to nejkrásnější.

Není tomu tak ale u všech hokejistů, mají v týmu i hráče, který s hokejem začínal prakticky hned potom, co se naučil chodit. „*Pamatuji si, že mě táta učil bruslit na zamrzlém potoku vzadu za naším barákem, to mi byly asi čtyři roky. Pak jsem od šesti začal hrát hokej a rodiče se rozhodli dát mě na základní hokejovou školu tady v Hradci. Chodil jsem tam teda až*

² Silvestrovský turnaj – Jedná se o každoroční hokejový turnaj pořádaný vedením soutěže Hobby hokej ligy v Novém Bydžově. Přihlásit se může kterýkoliv amatérský hokejový tým a po turnaji se vždy vyhlásí pořadí týmů v turnaji a předají se ceny.

od třetí třídy. Kromě normálních předmětů jsme měli každý den hokejové tréninky, takže to bylo fyzicky docela náročné. Mamka se mnou trávila na stadionu prakticky každý den. Jako žák jsem si zahrál za dnešní hradecký Mountfield, což pro mne byla velká čest. Ve škole rozdávali nějaké letáčky a já jsem to chtěl zkusit. Vyšlo to a já jsem tam pak zůstal. Hrál se mnou třeba Filip Hronek, který teď hraje v NHL za Detroit, nebo Radovan Pavlík, který současně působí v Kometě Brno.“ Po absolvování základní školy však hokej opustil, a tak se nedostal tak daleko jako někteří jeho spoluhráči. „Skončil jsem po základní škole hlavně proto, že tam nebyl dobrý kolektiv a hráli jen ti, co měli peníze.“ Časem ale zjistil, že mu hokej v jeho životě chybí, a tak se k němu záhy vrátil, když mu kamarád nabídl hrát právě za tým Tygrů.

Zatímco u profesionálních hokejistů patří začátky do raného dětství, u amatérských hokejistů jsou velmi různorodé. V týmu Tygrů například působil i hráč, který předtím hrál pouze hokejbal a až v pozdějších letech přešel na hokej.

6.2 Časové vytížení

Oproti profesionálům jsou amatéři hokejem mnohem méně časově vytíženi. Můžeme to považovat za logické, vzhledem k tomu, že většina z nich má své vlastní zaměstnání, a hokej je pro ně koníčkem. Přesto, že hobby hokej lidem neubírá tolik času jako ten profesionální, není vůbec lehké dát to dohromady se svým každodenním životem. Samozřejmě záleží na každém, kolik času chce hokeji věnovat, co všechno mu chce obětovat, a jak moc se chce v hokeji posouvat výš.

Na rozdíl od profesionálního hokeje, příprava a tréninky jsou u amatérů dobrovolné, a tak si každý může sám stanovit, kolik energie a času do přípravy vloží. „Časově záleží, jak si to, kdo udělá, ale když někdo pak chodí ještě na tréninky, tak to je takové, že je dvakrát týdně trénink, jednou týdně si jde zahrát jen tak pro zábavu, to je vždycky tak na dvě, na tři hodinky časově denně. A zápasy máme o víkendu, což je tak hodina před, hodina po.“ Kromě zápasů, které se hrají výhradně o víkendu, se všechno ostatní odehrává ve všední dny. To znamená, že veškeré tréninky a přátelské zápasy musí být naplánovány na pozdní večerní hodiny, aby se hráči mohli účastnit, jelikož přes den bývá většina z nich v práci. „Já chodím do práce na dvě směny, takže když mám zrovna týden odpolední, tak si kvůli tréninku musím vzít buď půd dne volno, nebo na něj prostě nejdu. A vím, že plno kluků od nás z týmu na tréninky ani nechodí, protože pracují večer a časově by to nestíhali. Aspoň ligové zápasy se hrají o víkendech, kdy si většinou všichni čas najdou,“ sdělil mi Weisič.

Mnohým se to může zdát velmi náročné, a to také je, ale všechny akce spojené s hobby hokejem jsou dobrovolné. Navíc většina hráčů si chodí na tréninky a zápasy právě odpočinout, vyčistit hlavu, zapomenout na povinnosti a užít si hokej. Rozhodně to ale není tak, že na trénincích nemakají na sto procent, i přesto, že jim jde především o zábavu, tak do toho dávají všechno. Soutěživost, touha posouvat se výš a zlepšovat se, ke sportu zkrátka patří.

Zatímco v profesionálním hokeji hráči tráví na zimním stadionu celé dny, amatéři bývají ve všední dny v práci a na stadion se dostanou až ve večerních hodinách. Navíc nemají tréninky několikrát týdně, ale třeba jen jednou či dvakrát do měsíce. Zaměstnání je pro ně prioritou, jelikož si tím vydělávají na živobytí, a tak musí občas hokejové záležitosti obětovat.

6.3 Náročnost na psychiku

Z hlediska psychiky se profesionální a amatérský hokej velice liší. Musíme brát v úvahu, že psychika každého jedince je unikátní a každý na určité situace reaguje jinak. V hokejovém týmu bychom se mohli bavit o „kolektivní“ psychice, která se sdílí mezi všemi hráči, ať už si toho jsou sami vědomi, či nikoliv.

Na profesionální hokejisty jsou kladeny mnohem větší nároky, co se týče fyzického výkonu, tudíž je to pro ně i větší zátěž na jejich psychickou stránku. Každý z nich zastává v týmu určitou roli, kterou musí plnit, aby měl tým úspěchy. Ne vždy se ale v hokeji daří, jsou dny, kdy se jim nepovede zápas a prohrají třeba 0:6. V kabině po zápase pak většinou přijde na řadu proslov od trenéra a popřípadě od kapitána týmu, či jiného vůdčího hráče. Všichni hráči, včetně realizačního týmu, potom cítí zklamání z neúspěchu a snaží se na to co nejdřív zapomenout. Někteří jedinci si tyto psychické stavy přenášejí i do svého osobního života, ale vzhledem k tomu, jaký je na ně vytvářen tlak, tak se tomu nelze divit.

Amatérský hokej je v tomto ohledu zcela jiný, a to nejen díky přátelské hře, kde jde převážně o zábavu. Tím nechci shazovat úroveň amatérů, každý prohraný zápas bolí, ať už je to jakýkoliv sport na jakékoliv úrovni. „Zájemový rekreační sport může mít znaky soutěživosti, ale primárně je zaměřen na pozitivní mezilidské kontakty a na osobní vyjádření radosti pohybových sportovních aktivit“ (Sekot 2008: 32). U amatérů se tolik neřeší, kdo má jakou roli, když je někdo útočník, ale chce si zkusit post obránce, na další zápas se s někým vymění. A stejné je to i s psychikou v průběhu zápasu, nebo po něm. Zápasy nejsou zdaleka tak vyhocené, jako v profesionálním hokeji, tudíž ani emoce hráčů nezachází do takových extrémů. Není to tak, že by amatérský hokej neměl žádný zápal a spád, spíš z hlediska nedovolených zákroků a vypjatých situací jsou zápasy odlehčenější.

Pozápasová nálada v kabině se také odvíjí od výsledku zápasu, jako v profesionálním hokeji. Tady však ale zklamání končí v šatně po zápase, kde si o tom v rámci týmu všichni promluví, řeknou si, co je třeba do příště zlepšit a nechají to vstřebat. *„Většinou si po zápase v kabině s klukama řekneme, co bylo špatně, co je potřeba do příště zlepšit, na co si dát pozor. Víc už to pak nerozebíráme, spíš se pak bavíme o jiných věcech. Jsme dobrá parta, takže je v kabině vždy veselo a všechno bereme hodně s nadhledem,*“ vysvětlil mi Weisič. Ze zimního stadionu pak většinou odchází s dobrou náladou, bez ohledu na to, jak dopadl odehraný zápas. Protože nakonec si stejně většina z nich uvědomí, že hokej hrají hlavně pro zábavu, a jsou spokojení, že si vůbec můžou zahrát jejich oblíbený sport.

6.4 Fyzické vypětí a lékařská péče

Amatérští hokejisté nemají k dispozici tak odbornou lékařskou péči, jako hráči profesionální. Profesionálové mají své týmové fyzioterapeuty, týmové doktory a maséry, kteří se o hráče starají. Weisič z týmu Tygrů v letošní sezoně utrpěl hned dvě zranění. *„Nejdřív jsem měl přetrhané vazy v koleni, takže jsem byl mimo dva měsíce. To bylo loni na podzim. A v únoru jsem si nalomil žebro, takže zase minimálně měsíc bez sportování. Šel jsem s tím normálně k doktorovi, protože my žádné fyzioterapeuty a týmové doktory nemáme, ani bychom si je nemohli dovolit. Takže mi pak jen řekl, jak dlouho ještě musím být v klidu a kdy se můžu pomalu začít vracet do tréninku.*“ Neznamená to ale, že se o své tělo hobby hokejisté vůbec nestarají. *„Já osobně chodím pravidelně na tréninky a tam se vždycky před i po tréninku protahujeme. Snažím se chodit i do posilovny, abych nabral větší sílu. Navíc jezdím na přednášky ohledně správného stravování, které vede bývalý extraligový hokejista a snažím se tomu moji stravu přizpůsobit. Ale tohle je u nás hodně individuální, jsou kluci, kteří jezdí jen na zápasy a dál se o hokej ani o přípravu nezajímají.*“

Jak jsem již zmiňovala výše, liga v Novém Bydžově má svá specifická pravidla hry. *„U nás se nehraje do těla, takže to není tak kontaktní. Mně to třeba vyhovuje, protože už nejsem nejmladší a kdyby se do těla hrálo, tak jsem asi pořád na zemi. Už takhle jsem rád, že se udržím na bruslích a že mě kluci v týmu pořád chtějí. Já se jich v jednom kuse ptám, jestli už nemám skončit, ale zatím jsem pro ně prý pořád přínosem,*“ sdělil mi Martin, jeden ze zkušenějších hráčů Tygrů.

6.5 Motivace a cíle

Aby se hráči zlepšovali, zpravidla k tomu mají nějakou motivaci, která je žene kupředu. Opět se jedná o věc individuální, zvláště v amatérském hokeji, kdy je každý hráč na zcela jiné úrovni. Někteří chodí hrát hokej pouze pro pobavení a pro dobrý pocit a nemají žádné cíle, či ambice. Zkrátka si jen užívají to, že mohou být na ledě a hrát jejich oblíbený sport. To ale neznamená, že amatérští hokejoví hráči nemohou mít své cíle, které by si někdy chtěli splnit. I hráč hobby hokeje se může dostat na vyšší úroveň, pokud tomu věnuje dostatečné množství energie a volného času.

V týmu, ve kterém jsem prováděla terénní výzkum, většina hráčů nemá nijak velké ambice, ale někteří hráči se přeci jen chtějí zlepšit. *„Dostali jsme s Lálou nabídku hrát odborářskou ligu v Hradci, ale zatím jsme tam nebyli, protože jsem v letošní sezoně pořád zraněný. Je to samozřejmě vyšší úroveň hokeje než liga v Novém Bydžově, ale taky je tam rozdíl ve stylu hry. Hraje se tam více do těla, což se u nás v Bydžově nemůže. Každopádně nás to potěšilo a těšíme se na to, až si tam zahrajeme.“* Oba vědí, že mohou být na vyšší hokejové úrovni, než jsou nyní, a to je pohání dál a nutí je nepolevit, a naopak na sobě více pracovat.

U hráčů amatérského hokeje často bývá motivací nějaký profesionální hráč, ke kterému vzhlížejí a kterého například sledovali jako děti v televizi nebo na zimním stadionu. *„Když jsem chodil jako kluk ještě na první ligu u nás v Hradci, tak se mi líbil hráč Jan Hruška. Když jsem potom přišel do Tygrů, tak jsem si dal číslo 57, které nosí na dresu i on.“* Takových příběhů existuje mnoho, například jiný hráč zase na dresu nosí číslo 88 kvůli aktuálně nejlepšímu českému hokejistovi Davidu Pastrňákovi. Někteří se zase snaží napodobovat styl hry jednotlivých hráčů, ke kterým vzhlíží. Není to ale jediná motivace, která hráče žene vpřed.

Neméněcennou motivací bývá, stejně jako v profesionálním hokeji, podpora rodiny a přátel. Ačkoliv amatérský hokej není zdaleka tak náročný na psychiku, jako ten profesionální, přesto je pro hráče velmi důležitá podpora lidí v jejich okolí. *„Moje partnerka mě v hokeji podporuje, když může, tak se mnou jezdí na zápasy. Je ráda, že hraju, protože se aspoň člověk hýbe a nesedí jenom doma. Rodiče na hokej už nejezdí, protože mamka nemůže vidět to, když tam sebou někde říznete o mantinel nebo něco,“* sdělil mi Weisič.

Je to pro hráče vlastně taková odměna, předvést to nejlepší, na čem už roky pracuje, svým nejbližším, aby na něj potom mohli být právem hrdi.

6.6 Finanční stránka hokeje

Pořizování veškerého hokejového vybavení se v profesionálním a amatérském hokeji také velmi liší. Zatímco profesionálové mají všelijaké klubové sponzory a generální partnery, díky kterým jejich náklady na hokejové vybavení nejsou tak vysoké, hobby hokejisté si vše musí sehnat a zaplatit sami. Jenom nějaké kvalitnější hokejové brusle se mohou vyšplhat až na deset tisíc korun. A to zdaleka není vše, co hokejista potřebuje, pak tu jsou ještě hokejky, přilby, rukavice, výstroj. „*Celkové náklady na výstroj pro hobby hráče jsou kolem 20–25 tisíc pro hráče, pro gólmána je to dvakrát tolik, takže ti to mají vůbec náročnější.*“ Být hokejistou je finančně velmi náročné, jak jsem se dozvěděla od kapitána Tygrů, Weisiče. Hráči hobby hokeje nepotřebují nejkvalitnější hokejky, jako profesionální hráči. Spíše se musí spokojit s tím, co je v jejich finančních možnostech. Hráči si pak dvakrát rozmyslí střílet golfem³, aby si nezlomili hokejku a nemuseli si platit nákladnou opravu. Nemají totiž na sezónu k dispozici několik hokejek, jako hráči profesionální, kteří hokejky lámou v jednom kuse, ať už na tréninku, nebo při zápasech.

V souvislosti s finanční zátěží tohoto sportu, mne také zajímalo, zda hráči přemýšlejí o tom, že by dali své děti právě na hokej. Sami moc dobře vědí, co všechno hraní hokeje obnáší, a co všechno je potřeba mu obětovat. „*Já bych svoje budoucí děti na hokej rád dal, z hlediska finanční stránky to nebude problém. Kdyžtak bychom se museli trochu uskromnit ve prospěch svého dítěte. Spíš mne odrazuje stav mládežnického hokeje v Česku, kde ve většině týmů hrají pouze ti jedinci, jejichž rodiče jim to zaplatí pomocí nějakých sponzorských darů. Jsem ochotný svému potomkovi zaplatit veškeré hokejové vybavení a ostatní potřebné věci, ale nikdy se nesnížím k tomu, abych mu platil za to, že si bude moct zahrát oblíbený sport,*“ sdělil mi kapitán týmu Tygrů, a není jediným hráčem, který zastává tento názor. Nicméně většina amatérských hokejistů, kterým jsem tuto otázku položila, mi poskytla shodnou odpověď. Hokej je pro ně velmi důležitou součástí jejich života a vidět hrát své děti milovaný sport by pro ně moc znamenalo.

³ Střelba golfovým úderem

„Kotouč je na úrovni osy těla (v boční nebo čelné rovině). Při nápřahu dochází k výraznému oddálení hole vzad a vzhůru (až nad úroveň ramen). Poté dochází k zpětnému švihovému pohybu hole ke kotouči, do kterého čepel udeří mezi patkou a středem. Je velice důležité dotažení pohybu hole ve směru střelby. V momentu udeření do kotouče dochází k prudkému zášvihů souhlasné nohy (u leváků levé) v důsledku vyrovnání pohybu paží a trupu“ (Pavliš 1996: 4).

7. Závěr

Hlavním cílem této práce bylo přiblížit život profesionálních a amatérských hokejistů. Dále bylo cílem zjistit rozdíly v každodennosti mezi profesionálním a amatérským hokejem. Práce je postavena především na pohledu profesionálních hokejistů z klubu Mountfield Hradec Králové a na pohledu amatérských hokejistů z týmu HC Tygři.

V rámci výzkumu jsem zjistila, že největší rozdíl mezi profesionálním a amatérským hokejem je v časové náročnosti. Zatímco profesionálové tráví na zimním stadionu každý den, amatéři jsou rádi, když se na led dostanou alespoň jednou týdně. Z výzkumu také vyplynulo, že je velký rozdíl i v psychice jedinců. Především lze rozdíl vidět v reakcích hráčů na nepovedená utkání nebo na špatný výkon jednotlivců. V profesionálním hokeji jde především o úspěch týmu, ale také o individuální výkony. Na hráče je vyvíjen velký tlak, a to potom působí i na jejich psychickou stránku. Hráči si často své problémy z hokejového prostředí přenášejí i do osobního života. V amatérském hokeji tomu tak není. Pokud tým prohraje zápas, hráči to krátce rozeberou v šatně po zápase, a tím to končí. Hokej většina z nich považuje hlavně za svůj koníček a hráči jsou rádi, že si jej můžou vůbec zahrát.

Další rozdílnou částí je lékařská péče, která je v profesionálním sportu na zcela jiné úrovni než v tom amatérském. Extraligové kluby mají své vlastní fyzioterapeuty, klubové doktory a maséry, kteří se o hráče starají a poskytují jim tu nejlepší možnou péči. O jejich tělo je z tohoto hlediska velmi dobře postaráno. Skvělý zdravotní stav hokejisty je velmi důležitý proto, aby mohl podávat nejlepší výkony. Amatéři si takový luxus dovolit nemohou, jak mi v rozhovoru popsal Weisič. *„Jdeš na chirurgii, dají ti neschopenku a podle zranění buď jen rentgen nebo ultrazvuk. Pak chodíš na kontroly každý týden, žádná speciální péče pro nás amatérské sportovce není.“* Rozdíl není pouze na klubové úrovni. Například při každém extraligovém zápase jsou na stadionu přítomni záchranáři, aby mohli případně zasáhnout, kdyby se někomu něco stalo. Na všech zápasech amatérského hokeje, které jsem navštívila, jsem ani jednou nezaregistrovala žádné členy záchranné služby.

Slepička ve své knize zmiňuje, že složení družstva souvisí s individuálními vlastnostmi jednotlivých členů (Slepička 2009: 147). Tato skutečnost platí jak v profesionálním, tak i v amatérském sportu. Výrok Jakuba Lva, *„hokej je kolektivní sport, ale hraje ho pětadvacet jednotlivců“*, je v tomto ohledu velmi přesný. Každý hráč je zodpovědný za své chování v týmu, které může snadno ovlivnit situaci v dané sociální skupině. Negativní postoj jediného hráče často dokáže ovlivnit náladu v celém týmu, a tím i jeho sportovní výkony.

Dalším společným znakem všech hokejistů, je láska k hokeji. Lední hokej je specifická činnost, která vyžaduje velké fyzické i psychické vypětí. Jedinec, který k tomuto sportu nemá žádný vztah bude jen těžko ochoten obětovat mu tolik úsilí. V rámci výzkumu jsem nenarazila ani na jeden případ, kdy by dotyčný neměl k hokeji citový vztah. Navíc většina hráčů z týmu Tygrů chodí pravidelně podporovat na zimní stadion právě hradecký Mountfield. Oba zkoumané týmy jsou takto vzájemně propojeny.

Hráče amatérského i profesionálního hokeje spojuje právě i tělesně-psychický prožitek při samotném oddávání se sportovní aktivitě. Míra fyzického kontaktu se u profesionálů i amatérů může lišit, nicméně specifickou zkušenost prožívání dané aktivity lze považovat za přinejmenším sblížující prvek všech hráčů. Na základě výzkumu lze tedy souhlasit s Wacquantem, že v rámci sociálně-vědního výzkumu se musíme snažit rozpoznat realitu a vliv tělesného know-how, vnitřního uchopení sociálního světa zdola nahoru – ve dvojím smyslu intelektuálního porozumění a obratného zacházení – které získáváme jednáním v něm a při něm⁴ (Wacquant 2015: 3).

Lední hokej je jedním z nejrozšířenějších sportů v České republice a poutá na sebe pozornost široké veřejnosti. Většina lidí je ale obeznámena pouze s tou profesionální úrovní hokeje, a o amatérských hokejových ligách nemají nejmenší tušení.

Tato bakalářská práce přináší nový pohled na život profesionálních sportovců, snaží se přiblížit náročnost hokejových povinností, které hráči mají. Práce také přináší pohled na amatérský hokej, který doposud není v povědomí lidí natolik, jako hokej profesionální. Můžeme zde najít srovnání těchto dvou hokejových úrovní, a to ze dvou perspektiv, z pohledu profesionálů a z pohledu amatérů.

⁴ Vlastní překlad

8. Zdroje

1. AHL.cz 2019. *O soutěži*. Dostupné z: <https://www.ahl.cz/soutez/hhlnb/st/o-soutezi/> [15. 2. 2022].
2. Bourdieu, P. 1998. *Teorie jednání*. Praha: Karolinum.
3. Daněk, J. 2016. Po tréninku domů? To bych hanobil naši práci, říká kondiční kouč Komety. *iDnes.cz*. Dostupné z: https://www.idnes.cz/hokej/extraliga/rozhovor-milos-peca-kondicni-trener-komety-brno.A160702_2257535_hokej_tp [9. 3. 2022].
4. Gauthier, G. 2004. *Dokumentární film, jiná kinematografie*. Praha: Akademie múzických umění.
5. Havlová, V. 2015. *Hokej jako nedosažitelná instituce? Problematika úspěchu z pohledu instituce a hráče*. Pardubice: Univerzita Pardubice.
6. Hobbyhokejliga.eu 2022. *Hobby hokej liga Nový Bydžov*. Dostupné z: https://hobbyhokejliga.eu/?fbclid=IwAR27GKPN_Rucdw3WDuH0UK4pRSbqI3FuRygfIFg4IlrEsah3cmIdaFhviPY [18. 2. 2022].
7. Hradecká hokejová liga 2022. *Tabulka týmů skupina A 2021/22*. Dostupné z: <http://www.hhlhk.cz/tabulky.php?prezap.=1&sezona=54> [18. 2. 2022].
8. KAHL.cz 2021. *O KAHL*. Dostupné z: <https://www.kahl.cz/o-kahl> [18. 2. 2022].
9. Mountfield HK 2022. *Historie*. Dostupné z: <https://www.mountfieldhk.cz/zobraz.asp?id=historie> [14. 2. 2022].
10. Nichols, B. 2001. *Introduction to Documentary*. Bloomington: Indiana University Press.
11. Novotná, H., O. Špaček, M. Šťovíčková Jantulová (eds.) 2020. *Metody výzkumu ve společenských vědách*. Praha: FHS UK.
12. Pavliš, Z. 1996. Střelba v ledním hokeji a zásobník 73 cvičení, *Trenérské listy* 9: 3-23. Dostupné z: <https://www.ceskyhokej.cz/data/redactor/trenerskelisty09.pdf> [15. 3. 2022].
13. Petrář, T. 2011. *Ecce Homo: Esej o vizuální antropologii*. Pardubice: Univerzita Pardubice.
14. Poharylevne.cz 2022. *Jak funguje kanadské bodování v NHL*. Dostupné z: <http://www.poharylevne.cz/clanky/jak-funguje-kanadske-bodovani-v-nhl/> [20. 2. 2022].
15. Sage, H. G., D. S. Eitzen, B. Beal 2018. *Sociology of North American Sport* – 11 edition. Oxford: Oxford University Press.
16. Sekot, A. 2006. *Sociologie sportu*. Brno: Masarykova univerzita a Paido.

17. Sekot, A. 2008. *Sociologické problémy sportu*. Praha: GRADA Publishing.
18. Sekot, A. 2003. *Sport a společnost*. Brno: Paido.
19. Slepíčka, P., V. Hošek, B. Hátlová 2009. *Psychologie sportu*. Praha: Karolinum.
20. Tůma, T. 2019. *Hobby hokejisté si zaslouží obrovský respekt*. Dostupné z: <http://www.modernhockey.eu/Hobby-hokejiste-si-zaslouzi-obrovsky-respekt.htm> [14. 2. 2022].
21. Wacquant, L. 2004. *Body & Soul*. New York: Oxford University Press, Inc.
22. Wacquant, L. 2015. For a Sociology of Flesh and Blood. *Qualitative Sociology*. 38: 1-11. Boston: Springer US.